



Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. június 30.
(OR. en)

11159/23

ECOFIN 683
UEM 217
SOC 508
EMPL 359
COMPET 703
ENV 782
EDUC 295
RECH 327
ENER 418
JAI 930
GENDER 159
ANTIDISCRIM 153
JEUN 197
SAN 434

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Előző dok. sz.:	9853/1/23 REV 1
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 627 final
Tárgy:	A TANÁCS AJÁNLÁSA Svédország 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Svédország 2023. évi konvergenciaprogramját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 627 final bizottsági javaslaton alapuló, a Tanács és az Európai Tanács által megtárgyalt fenti tanácsi ajánlástervezetet.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Svédország 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Svédország 2023. évi konvergenciaprogramját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet³, amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: az eszköz), 2021. február 19-én hatályba lépett. Az eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, így az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosít. Az európai szemeszter prioritásaival összhangban az eszköz hozzájárul a gazdasági és inkluzív helyreállításhoz, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások – különösen a zöld és digitális átállás előmozdítását, valamint a tagállamok gazdaságainak reziliensebbé tételét célzó reformok és beruházások – megvalósításához. Közép- és hosszú távon elősegíti az államháztartás megerősítését, valamint a növekedés és a munkahelyteremtés ösztönzését, továbbá hozzájárul az Unión belüli területi kohézió javításához és a szociális jogok európai pillérének további végrehajtásához is. Az eszköz keretében nyújtott tagállamonkénti maximális pénzügyi hozzájárulást 2022. június 30-án aktualizálták az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban.

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (2) A Bizottság 2022. november 22-én elfogadta a 2023-as éves fenntartható növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2023. évi európai szemeszterét. Az Európai Tanács 2023. március 23-án jóváhagyta a 2023-as éves fenntartható növekedési jelentés prioritásait, amelyek a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziójára összpontosítanak. A Bizottság 2022. november 22-én az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2023. évi jelentést is, amelyben Svédországot azon tagállamok egyikeként azonosította, amelyeket érinthet az egyensúlyhiány, vagy fennáll annak kockázata, és amelyek vonatkozásában mélyreható felülvizsgálatra van szükség. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2023. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2023. május 16-án elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást⁴ és 2023. március 13-án az együttes foglalkoztatási jelentést.
- (3) Bár az uniós gazdaságok figyelemre méltó rezilienciát mutatnak, a geopolitikai kontextus továbbra is negatív hatást gyakorol. Miközben az Unió határozottan kiáll Ukrajna mellett, az Unió gazdaság- és szociálpolitikai menetrendje arra összpontosít, hogy rövid távon enyhítse az energiasokk által a kiszolgáltatott helyzetű háztartásokra és vállalkozásokra egyaránt gyakorolt negatív hatásokat, valamint hogy középtávon további erőfeszítéseket tegyen a zöld és digitális átállás megvalósítása, a fenntartható és inkluzív növekedés támogatása, a makrogazdasági stabilitás megőrzése és a reziliencia fokozása érdekében. Erős hangsúlyt helyez az Unió versenyképességének és termelékenységének növelésére is.

⁴ A Tanács ajánlása (2023. május 16.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C 180., 2023.5.23., 1. o.).

- (4) A Bizottság 2023. február 1-jén kiadta „A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv: a nulla nettó kibocsátás kora” című (a továbbiakban: a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv) közleményt. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv célja, hogy fokozza az Unió nulla nettó kibocsátási célt szolgáló iparának versenyképességét, és támogassa a klímasemlegességre való gyors átállást. A terv kiegészíti az európai zöld megállapodás és a REPowerEU keretében zajló erőfeszítéseket. Célja továbbá, hogy támogatóbb környezetet nyújtson az Unió ambiciózus éghajlat-politikai céljainak eléréséhez szükséges, nulla nettó kibocsátási célt szolgáló technológiák és termékek uniós gyártási kapacitásának növeléséhez, valamint biztosítsa a releváns kritikus fontosságú nyersanyagokhoz való hozzáférést, többek között a beszerzés diverzifikálása, a tagállamok geológiai erőforrásainak megfelelő kiaknázása és a nyersanyagok újrahasznosításának maximalizálása révén. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv négy pilléren alapul: a kiszámítható és egyszerűsített szabályozási környezet, a gyorsabb forráshoz jutás, a készségfejlesztés és az ellátási láncok rezilienciáját erősítő nyitott kereskedelem. 2023. március 16-án a Bizottság kiadott egy további közleményt „Az EU hosszú távú versenyképessége: előrettekintés a 2030 utáni időszakra” címmel, amely kilenc egymást erősítő tényezőre építve, a növekedést ösztönző szabályozási keret kialakítására irányul. A közlemény olyan szakpolitikai prioritásokat határoz meg, amelyek az Unió és tagállamai hosszú távú versenyképességét szolgáló szerkezeti javulás, megfelelően célzott beruházások és szabályozási intézkedések aktív biztosítására irányulnak. Az alábbi ajánlások segítséget nyújtanak az említett prioritások megvalósításához.

- (5) 2023-ban a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is az eszköz végrehajtásával összhangban alakul. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása változatlanul elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlások mindegyikét vagy jelentős részét érintik. A 2019., 2020. és 2022. évi országspecifikus ajánlások ugyancsak relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében.
- (6) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ (a továbbiakban: a REPowerEU-rendelet) célja, hogy fokozatosan és gyorsan megszüntesse az Unió függőségét az orosz fosszilis tüzelőanyagok behozatalától. Ez hozzá fog járulni az energiabiztonsághoz és az Unió energiaellátásának diverzifikálásához, egyúttal növelve a megújuló energiaforrások elterjedését, az energiatárolási kapacitásokat és az energiahatékonyságot. A REPowerEU-rendelet lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy olyan kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében, amelyek segíteni fogják a REPowerEU célkitűzéseinek elérését, új REPowerEU-fejezettel egészítsék ki nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari tervben foglaltaknak megfelelően az említett reformok és beruházások hozzá fognak járulni az Unió nulla nettó kibocsátási célt szolgáló ipara versenyképességének fokozásához, valamint a tagállamok számára 2022-ben és adott esetben 2023-ban kiadott energiavonatkozású országspecifikus ajánlásokban foglaltak megvalósításához is. A REPowerEU-rendelet bevezeti a vissza nem térítendő pénzügyi támogatások egy új kategóriáját, amelyet a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik szerinti új, energiavonatkozású reformok és beruházások finanszírozása érdekében bocsátanak a tagállamok rendelkezésére.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o.).

- (7) A Bizottság 2023. március 8-án közleményt fogadott el, amelyben költségvetés-politikai iránymutatást nyújt 2024-re (a továbbiakban: a 2023. március 8-i közlemény). Ennek célja, hogy támogassa a tagállamok stabilitási és konvergenciaprogramjainak kidolgozását, és ezáltal erősítse a szakpolitikai koordinációt. A Bizottság emlékeztetett arra, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezése 2023 végén deaktiválásra kerül. Szorgalmazta, hogy 2023–2024-ben a költségvetési politikák biztosítsák az adósságszint középtávú fenntarthatóságát, és fenntartható módon fokozzák a potenciális növekedést, valamint felkérte a tagállamokat, hogy a 2023. évi stabilitási és konvergenciaprogramjaikban határozzák meg, hogy költségvetési terveik hogyan fogják biztosítani a Szerződés által a bruttó hazai termék (GDP) 3 %-ában meghatározott referenciaérték betartását, valamint biztosítani az államadósság hiteles és folyamatos csökkentését, vagy az adósság prudens szinten tartását középtávon. A Bizottság továbbá felkérte a tagállamokat, hogy fokozatosan szüntessék meg a háztartások és vállalkozások energiaársoktól való megvédése érdekében bevezetett nemzeti költségvetési intézkedéseket, kezdve a legkevésbé célzott intézkedésekkel. Jelezte, hogy amennyiben újabb energiaár-nyomás miatt a támogatási intézkedések meghosszabbítására volna szükség, a tagállamoknak az ilyen intézkedéseket célzottabban a kiszolgáltatott helyzetű háztartásokra és vállalkozásokra kell alkalmazniuk. A Bizottság közölte, hogy a költségvetési ajánlásokat számszerűsíteni és differenciálni fogják. Emellett – az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló, 2022. november 9-i közleményében javasoltak szerint – a költségvetési ajánlásokat a nettó elsődleges kiadások alapján fogják megfogalmazni. A Bizottság azt ajánlotta, hogy valamennyi tagállam továbbra is védje a nemzeti finanszírozású beruházásokat, és biztosítsa az eszköz és más uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és a digitális átállással, valamint a rezilienciaépítéssel kapcsolatos célok fényében. A Bizottság jelezte, hogy javasolni fogja a Tanácsnak, hogy – a 2023. évi tényadatok alapján és a hatályos jogi rendelkezésekkel összhangban – 2024 tavaszán indítson hiányalapú túlzotthiány-eljárásokat.

- (8) A Bizottság 2023. április 26-án az uniós gazdasági kormányzás szabályainak átfogó reformjára irányuló jogalkotási javaslatokat terjesztett elő. A javaslatok központi célkitűzése az államadósság fenntarthatóságának megerősítése, valamint a fenntartható és inkluzív növekedés előmozdítása valamennyi tagállamban reformok és beruházások révén. Javaslataiban a Bizottság a nemzeti felelősségvállalás fokozására, a keret egyszerűsítésére és a középtávra fektetett nagyobb hangsúlyra törekszik, hatékony és koherensebb végrehajtással kombinálva. Az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló, 2023. március 14-i tanácsi következtetések szerint az a cél, hogy a jogalkotási munka 2023-ban lezáruljon.
- (9) Svédország 2021. május 28-án az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke értelmében a Bizottság – az említett rendelet V. mellékletében meghatározott értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2022. május 4-én elfogadta a Svédország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát⁶. A részletek folyósítása a Bizottság által egy olyan határozatnak az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban történő elfogadásától függ, amely rögzíti, hogy Svédország kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban foglalt releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés feltételezi, hogy a korábbi mérföldkövek és célok teljesítése nem fordult vissza.

⁶ ST 7772/2022 INIT; ST 7772/2022 ADD 1.

- (10) Svédország 2023. április 28-án benyújtotta a 2023. évi nemzeti reformprogramját és a 2023. évi konvergenciaprogramját, összhangban az 1466/97/EK rendelet 8. cikkének (1) bekezdésével. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két programot együtt értékelték. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2023. évi nemzeti reformprogram Svédországnak a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról készített féléves jelentését is tükrözi.
- (11) A Bizottság 2023. május 24-én közzétette a Svédországra vonatkozó 2023. évi országjelentést. Ebben értékelte a Svédország által a Tanács által 2019 és 2022 között elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért előrehaladást, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Svédország általi végrehajtását. Az említett elemzés alapján az országjelentés azonosított a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívások tekintetében fennálló hiányosságokat, valamint új és kialakulóban lévő kihívásokat. A jelentés értékelte a Svédország által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, valamint a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok végrehajtása terén elért előrehaladást, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért előrehaladást is.

(12) A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján Svédország vonatkozásában mélyreható felülvizsgálatot végzett, és 2023. május 24-én közzétette annak eredményeit. A Bizottság megállapította, hogy Svédországban makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Különösen az ingatlanpiaccal és a magánszektor magas adósságállományával kapcsolatban tapasztalhatók sebezhetőségek. Az ingatlanárak magasak, és egészen a közelmúltig emelkedtek. A lakásárak emelkedése együtt járt a magánszektor adósságállományának növekedésével. 2022-ben a monetáris és finanszírozási feltételek markáns szigorítása közepette az ingatlanárak láthatóan csökkenni kezdtek, ami a felhalmozódott sebezhetőségek leépítésének kezdetét jelentheti. Az árak még mindig jelentősen túlértékelték, és várhatóan tovább csökkennek. Az ingatlanpiaci forgalom a közelmúltban jelentősen csökkent, és ennek következtében az új építésű lakások iránti kereslet is visszaesett. A kedvezőtlen fejlemények eddig az építőiparra és az ingatlanszektorra korlátozódtak, amelyek teljesítménye az éveken át tartó erőteljes növekedés után most jelentősen csökken. Összességében a svéd gazdaság 2023-ban várhatóan szűkül, a monetáris feltételek változásai pedig hatással lesznek a háztartások és az üzleti ingatlanokkal foglalkozó társaságok mérlegére, valamint azok fogyasztási és befektetési képességére. A változó kamatlábak és a nagyon hosszú lejáratú jelzáloghitelek túlsúlya miatt a magasabb kamatlábak jelentős hatást gyakorolnak a jelzáloghitel-törlesztésekre. A változó feltételek korlátozott hatást gyakoroltak a pénzügyi szektorra; bár nagymértékben ki van téve az ingatlanpiaci változásoknak, a pénzügyi szektor erős, a haszonkulcsok és a kockázattal súlyozott tőke megfelelési mutatók magasak, ami valószínűleg segít megakadályozni, hogy az ingatlanágazat problémái átterjedjenek a szélesebb gazdaságra. A szakpolitikai előrelépés korlátozott volt. Konkrétan az adórendszer az alacsony rendszeres ingatlanadó révén továbbra is kedvez a lakástulajdonosoknak, és a jelzáloghitel-kamatfizetések után igénybe vehető jelentős adókedvezményen keresztül előmozdítja a hitelből finanszírozott lakásvásárlást. Emellett a nem hatékony bérleti piac reformja korlátozott volt.

- (13) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Svédország államháztartási egyenlege javult: a 2021. évi egyensúlyi helyzet után 2022-ben 0,7 %-os többletet mutatott, míg a GDP-arányos államadósság a 2021. év végi 36,5 %-ról 2022 végére 33,0 %-ra esett.
- (14) Az államháztartási egyenlegre hatást gyakoroltak az energiaár-emelkedés gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítése céljából hozott költségvetési politikai intézkedések. 2022-ben az ilyen költségvetési politikai bevételecsökkentő intézkedések közé tartozott a dízel és a benzin energiaadójának csökkentése, míg az ilyen költségvetési politikai kiadásnövelő intézkedések közé tartozott a háztartások villamosenergia-költségének ellentételezése. A Bizottság becslése szerint az említett intézkedések nettó költségvetési költsége 2022-ben a GDP 0,2 %-ára tehető⁷. Az államháztartási egyenlegre ugyancsak hatást gyakorolt a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek felajánlott ideiglenes védelem költségvetési költsége, amely 2022-ben a GDP 0,2 %-ára becsülhető. Ugyanakkor a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések becsült költsége a 2021. évi 2,0 %-ról 2022-ben a GDP 1,1 %-ára csökkent.
- (15) A Tanács 2021. június 18-án azt ajánlotta⁸, hogy Svédország 2022-ben – többek között az eszköz által biztosított költségvetési impulzusra támaszkodva – tartsa fenn a támogató költségvetési irányvonalat, és tartsa fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét.

⁷ Az energiatámogatási intézkedések bruttó költségvetési költsége 2022-ben megközelítette a GDP 0,5 %-át, de a *Svenska Kraftnät* átvitelrendszer-üzemeltetőtől jelentős kiegyenlítő bevétel származott.

⁸ A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Svédország 2021. évi konvergenciaprogramját (HL C 304., 2021.7.29., 131. o.).

- (16) A Bizottság becslései szerint a költségvetési irányvonal⁹ 2022-ben restriktív volt, és a GDP +0,4 %-ának felelt meg, amely érték a magas infláció mellett megfelelőnek tekinthető. Svédország – a Tanács ajánlásának megfelelően – továbbra is támogatta a helyreállítást az eszközökből finanszírozandó beruházások révén. Az eszközökből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2022-ben a GDP 0,2 %-át tették ki (2021-ben a GDP 0,2 %-át). A nemzeti finanszírozású beruházások 0,1 százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosítottak a költségvetési irányvonal¹⁰ számára. Svédország tehát a Tanács ajánlásával összhangban fenntartotta a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét. Ugyanakkor a nemzeti finanszírozású (az új bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások növekedése 0,8 százalékpontos restriktív hozzájárulást biztosított a költségvetési irányvonal számára. Svédország tehát kellő mértékben korlátozta a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedését.
- (17) A 2023. évi konvergenciaprogram költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv a 2023. év tekintetében óvatos, az azt követő időszak tekintetében pedig összhangban van a Bizottság 2023. tavaszi előrejelzésével. A kormány előrejelzése szerint a reál-GDP 2023-ban 1,0 %-kal visszaesik, 2024-ben pedig 1,2 %-kal ismét nő. Összehasonlításképpen: a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2023-ban 0,5 %-kal esik vissza, 2024-ben pedig 1,1 %-kal nő; a különbség fő oka, hogy a Bizottság előrejelzése frissebb adatokra támaszkodik és az építőiparon kívüli beruházások visszafogottabb dinamikájával számol.

⁹ A költségvetési irányvonal – a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes veszélyhelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, de – az eszközökből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások figyelembevételével számított elsődleges kiadások (diszkrecionális bevételi intézkedések nélküli) változásának a középtávú potenciális növekedéshez viszonyított arányával mérhető. További részletekért lásd a költségvetési statisztikai táblázatokban szereplő 1. keretben foglaltakat.

¹⁰ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások GDP-arányosan 0,2 százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosítottak.

- (18) A 2023. évi konvergenciaprogramjában a kormány arra számít, hogy a 2022. évi államháztartási többlet 2023-ban a GDP 0,4 %-át kitevő hiányra változik. A 2023. évi romlás főként a gazdaság gyengülését és a helyi önkormányzati szektor romló pénzügyeit tükrözi. A 2023. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos államadósság a 2022 végi 33,0 %-ról 2023 végére várhatóan 31,0 %-ra mérséklődik. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése 2023-ban a GDP 0,9 %-ának megfelelő költségvetési hiányt prognosztizál. Ez magasabb a 2023. évi konvergenciaprogramban előre jelzett hiánynál, főként azért, mert a Bizottság magasabb közkiadásokat vár – többek között a magasabb folyó termelőfelhasználásból és természetbeni társadalmi transzferekből eredően –, valamint magasabb kamatkidásokkal számol. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése hasonló, 31,4 %-os GDP-arányos államadósságot vetít előre 2023 végére.

(19) A 2023. évi államháztartási egyenleget várhatóan továbbra is befolyásolják a megemelkedett energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak mérséklése céljából hozott intézkedések. Ezek a 2022. éven túlra meghosszabbított intézkedésekből (különösen a benzinre és a dízelre kivetett energiaadó csökkentéséből) és új intézkedésekből, például a háztartások, a vállalkozások és a szervezetek villamosenergia-költségeinek kompenzációjából állnak. Ezen intézkedések költségét többnyire ellensúlyozzák az átviteli díjakból származó bevételek, valamint – kisebb mértékben – az energiaszolgáltatók rendkívüli bevételeire kivetett adók. Az említett bevételeket figyelembe véve, a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése szerint a támogatási intézkedések nettó költségvetési költsége 2023-ban a GDP 0,1 %-ának felel meg¹¹. Úgy tűnik, hogy a 2023-as intézkedések legtöbbször nem irányul célzottan a legkiszolgáltatottabb helyzetű háztartásokra vagy vállalkozásokra, és nem teljes mértékben őrzi meg az energiakereslet csökkentésére és az energiahatékonyság növelésére irányuló árjelzést. Ebből adódóan a Tanács 2022. július 12-i ajánlásának¹² való megfelelés értékelése során figyelembe veendő célzott támogatási intézkedések összege a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzésében foglalt becslés szerint 2023-ban ténylegesen a GDP 0,0 %-át teszi ki (hasonlóan a 2022. évhez). A lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek felajánlott ideiglenes védelem költségvetési költsége az előrejelzések szerint 2023-ban nagyjából stabil marad. Végezetül a 2023. évi államháztartási egyenleget a várakozások szerint javítani fogja a Covid19-válság kapcsán bevezetett, a becslések szerint a GDP 1,1 %-át kitevő ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések fokozatos megszüntetése.

¹¹ Az adatok az említett intézkedések éves költségvetési terhének szintjét mutatják, beleértve a folyó bevételeket és kiadásokat, valamint – adott esetben – a tőkekiadási intézkedéseket is.

¹² A Tanács ajánlása (2022. július 12.) Svédország 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Svédország 2022. évi konvergenciaprogramját (HL C 334., 2022.9.1., 221. o.).

- (20) 2022. július 12-i ajánlásában a Tanács azt ajánlotta, hogy Svédország 2023-ban hozzon intézkedést annak biztosítására, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen az összességében semleges költségvetési irányvonallal¹³, figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknél nyújtott ideiglenes és célzott támogatás folytatását. Svédországnak készen kell állnia arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. Svédországnak azt is ajánlották, hogy fokozza a zöld és digitális átállásra, valamint – a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével – az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat, többek között az eszköz és más uniós alapok felhasználásával.
- (21) A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése szerint 2023-ban a költségvetési irányvonal nagyjából semleges lesz (a GDP –0,1 %-a), magas inflációs környezetben. 2022-ben a költségvetési irányvonal restriktív volt (a GDP +0,4 %-a). A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023-as növekedése az előrejelzések szerint a GDP –0,2 %-ának megfelelő, nagyjából semleges hozzájárulást biztosít a költségvetési irányvonal számára. Ezért a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások előre jelzett növekedése összhangban van a Tanács 2022. július 12-i ajánlásával. Az eszközökből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2023-ban várhatóan a GDP 0,3 %-át teszik ki, míg a nemzeti finanszírozású beruházások az előrejelzések szerint 0,1 százalékpontos, nagyjából semleges hozzájárulást biztosítanak a költségvetési irányvonal számára¹⁴. Ezért Svédország addicionális beruházásokat tervez finanszírozni az eszközökből és más uniós alapokból, bár az előrejelzések szerint nem tartja fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét. Svédország azt tervezi, hogy az eszközökből és más uniós alapokból fogja finanszírozni a zöld és digitális átállásra – például az ipar éghajlatvédelmi átállására és a széles sávú hálózat bővítésére – és az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat.

¹³ A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése alapján Svédország esetében a potenciális kibocsátás középtávú (tízéves átlagos) növekedése, amelyet a költségvetési irányvonal méréséhez használnak, nominális értéken 7,7 %-ra tehető.

¹⁴ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások az előrejelzések szerint semleges hozzájárulást biztosítanak.

- (22) A 2023. évi konvergenciaprogram szerint az államháztartási hiány 2024-ben várhatóan a GDP 0,6 %-ára nő. A 2024-es növekedés főként a gazdasági visszaesést tükrözi. A 2023. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos államadósság 2024 végén várhatóan 31,0 %-os értéken nagyjából stabil marad. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése a GDP 0,5 %-ának megfelelő költségvetési hiányt valószínűsít 2024-ben. Ez nagyjából összhangban van a 2023. évi konvergenciaprogramban prognosztizált hiánnyal. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése hasonló, 30,7 %-os GDP-arányos államadósságot vetít előre 2024 végére.
- (23) A 2023. évi konvergenciaprogram az energiatámogatási intézkedések többségének fokozatos megszüntetését irányozza elő 2024-ben¹⁵. A Bizottság becslései szerint az energiatámogatási intézkedések nettó költsége 2023-hoz hasonlóan 2024-ben a GDP 0,1 %-a lesz. Az említett becslések azon a feltételezésen alapulnak, hogy az energiaárak nem fognak újból emelkedni. Úgy tűnik, hogy a jelenlegi tervek szerint 2024-ben is érvényben maradó energiatámogatási intézkedések nem irányulnak célzottan a kiszolgáltatott helyzetű háztartásokra vagy vállalkozásokra. Nem teljes mértékben őrzik meg az energiakereslet csökkentésére és az energiahatékonyság növelésére irányuló árjelzést.
- (24) A 2023. évi konvergenciaprogramja szerint Svédország 2023-ban és 2024-ben teljesíteni tervezi a GDP –1,0 %-ának megfelelő strukturális költségvetési egyenlegként meghatározott középtávú költségvetési célkitűzést, és azt a programidőszak hátralévő részében is fenn kívánja tartani. A Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése alapján a strukturális egyenleg 2023-ban várhatóan a GDP 0,1 %-ának, 2024-ben pedig a GDP 0,7 %-ának megfelelő többletet mutat majd, vagyis meghaladja a középtávú költségvetési célkitűzést.
- (25) Változatlan szakpolitikákat feltételezve, a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások 1,1 %-kal történő növekedését prognosztizálja 2024-ben.

¹⁵ A dízelre és a benzinre kivetett energiaadó csökkentése a tervek szerint 2023 és 2025 között marad érvényben.

- (26) A 2023. évi konvergenciaprogram szerint az állami beruházások GDP-arányosan a 2023. évi 4,7 %-ról 5,2 %-ra nőnek 2024-ben. A magasabb beruházási szint a nemzeti finanszírozású beruházások és az Unió által – nevezetesen az eszközből – finanszírozott beruházások magasabb szintjét tükrözi. A 2023. évi konvergenciaprogram olyan reformokat és beruházásokat tartalmaz (ilyen például a korhatárok megemlése a nyugdíjrendszerben), amelyek várhatóan hozzájárulnak a költségvetés fenntarthatóságához, valamint a fenntartható és inkluzív növekedéshez.
- (27) A 2023. évi konvergenciaprogram felvázolja a 2026-ig tartó középtávú költségvetési pályát. A 2023. évi konvergenciaprogram szerint az államháztartási hiány többletbe fordul, amely 2025-ben a GDP 0,2 %-a, 2026-ban pedig 1,4 %-a lesz. Ezért az államháztartási egyenleg a tervek szerint a program időhorizontjában megfelel a Szerződésben rögzített vonatkozó referenciaértéknek. A 2023. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos államadósság a 2024 végi 31,0 %-ról 2026 végére várhatóan 27,7 %-ra csökken.
- (28) A magánszektor magas adósságállománya és – néhány kisebb közelmúltbeli korrekció ellenére – a még mindig túlértékelt ingatlanárak makrogazdasági egyensúlyhiányt okoznak, amely továbbra is a rendezetlen korrekció kockázatát vonja maga után. A lakáspiacra újonnan érkezők továbbra is nehezen engedhetik meg maguknak a lakhatást, míg a lakásbérleti piac kevés alternatívát kínál, és továbbra is reformra szorul a várólisták csökkentése és a bérelhető szálláshelyek építésének előmozdítása érdekében. Svédország korlátozott szakpolitikai intézkedéseket hozott az egyensúlyhiányok ellensúlyozására, a makroprudenciális politikákra, valamint az építési engedélyezési eljárások megkönnyítését és a bérlakások építésének támogatását célzó kínálati intézkedésekre összpontosítva.

(29) Az ingatlanokat terhelő teljes adóteher továbbra is viszonylag alacsony a jelzáloghitelkamatfizetések után igénybe vehető nagyvonalú adókedvezmények és az alacsony rendszeres ingatlanadók miatt. A szakpolitikai változások adózás utáni jelzáloghitelfizetésekre gyakorolt hatását nehéz felmérni, mivel nem állnak rendelkezésre egyéni háztartási adatok az eszközökre és kötelezettségekre vonatkozóan. Az ilyen adatok rendelkezésre állása növelhetné a szakpolitika kialakításának hatékonyságát, ami csökkentheti a lakáspiacra lépés korlátait és a lakhatási terhek egyenlőbb elosztásához vezethet a lakosság körében. A lakáspiacon a szabályozott, piaci ár alatti bérleti díjak a háztartások egy korlátozott csoportjának kedveznek. A piaci ár alatti, szabályozott bérleti díjak nem igazodnak a háztartások szükségleteihez vagy jövedelméhez. Ennek következtében hosszú várólisták vannak, különösen a keresettebb bérlakások esetében, és az üresen álló lakások aránya nemzetközi viszonylatban nagyon alacsony. Növelné a hatékonyságot, ha a bérleti díjak szorosabban követnék a piaci árakat, és ehhez a jövedelmen és a nettó vagynon alapuló bérleti támogatás társulna.

- (30) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és az említett rendelet V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Bár Svédország helyreállítási és rezilienciaépítési tervét csak 2022-ben fogadták el, végrehajtása immár folyamatban van. A lassú kezdet ellenére a végrehajtás általában véve jól halad, és jelenleg a helyreállítási és rezilienciaépítési terv viszonylag kis összegű pénzügyi allokációja miatt korlátozottnak tűnik a forrásfelhasználás elmaradásának kockázata. A Bizottság és Svédország 2023 májusában aláírta az operatív megállapodást. Svédország várhatóan 2023 második felében, két részletet összevonva nyújtja be első kifizetési kérelmét. Folyamatban van a REPowerEU-fejezet és a vissza nem térítendő támogatás kismértékű csökkenése miatti kiegészítés előkészítése. Az új REPowerEU-fejezetnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervbe való gyors beillesztése lehetővé fogja tenni további reformok és beruházások finanszírozását, támogatva Svédország stratégiai célkitűzéseit az energetika és a zöld átállás területén. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv, valamint az említett terven túlmutató egyéb gazdasági és foglalkoztatáspolitikák sikeres végrehajtása szempontjából továbbra is fontos a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek és más releváns érdekelt felek szisztematikus és hatékony bevonása az átfogó szakpolitikai menetrend iránti széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.
- (31) A Bizottság 2022-ben Svédország valamennyi kohéziós politikai programozási dokumentumát jóváhagyta. A kohéziós politikai programoknak a REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel komplementer módon és azzal szinergiában történő gyors végrehajtása kulcsfontosságú a zöld és digitális átállás megvalósításához, a gazdasági és társadalmi reziliencia növeléséhez, valamint a kiegyensúlyozott területfejlesztéshez Svédországban.

- (32) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és a kohéziós politikai programok által kezelt gazdasági és szociális kihívásokon felül Svédország számos további kihívással szembesül a következőkkel kapcsolatban: i. a hátrányos társadalmi-gazdasági és migráns háttérrel rendelkező tanulók oktatási esélyegyenlőségének hiánya; ii. a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiacra történő hatékonyabb bevonásának szükségessége; valamint iii. a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés csökkentésének szükségessége.
- (33) Bár Svédország általában jól teljesít az oktatási eredmények terén, a svéd oktatási rendszerben továbbra is fennállnak egyenlőtlenségek. A hátrányos társadalmi-gazdasági és migráns háttérrel rendelkező tanulók oktatási lehetőségei korlátozottak, ideértve a munkavállaláshoz szükséges készségek fejlesztésének lehetőségét is. Az oktatásbeli egyenlőtlenségek egyre súlyosbodnak, és gyakran azzal állnak összefüggésben, hogy a migráns háttérrel rendelkező tanulók lehetőségei korlátozottak a szabad iskolaválasztást illetően – különösen vonatkozik ez azokra, akik nemrégiben érkeztek Svédországba. Az iskolai osztályozási gyakorlatok közötti különbségek az oktatási eredmények további romlásának kockázatával járnak. A szakképzett tanárok hiánya továbbra is problémát jelent, és a gyógypedagógusok, a kötelező iskolákban dolgozó szaktanárok és a középiskolákban dolgozó szakoktatók esetében a legsürgetőbb. Van tér az oktatási rendszer felépítésének és irányításának javítására, többek között a beiratkozási eljárást, az osztályozási rendszert és a tanárok szakmai előmenetelét illetően.

- (34) Svédország továbbra is kihívásokkal néz szembe a hátrányos helyzetű és migráns háttérrel rendelkezők munkaerőpiaci integrációja, valamint a még fennálló készséghiány csökkentése terén. Folyamatosan nő a szakadék az Unióban születettek és a nem az Unióban születettek iskolázottsági szintje között, ami leginkább az előbbieket között a felsőfokú végzettséggel rendelkezők megemelkedett arányának tudható be. A korai iskolaelhagyók aránya nőtt, különösen a nem az Unióban született diákok körében. Meg kell erősíteni a tanulási tevékenységekben való részvételt annak érdekében, hogy a hátrányos helyzetű csoportokból származó személyek elsajátíthassák a munkaerőpiac szempontjából releváns készségeket, és növelhessék esélyeiket arra, hogy munkát találjanak.

(35) Svédországnak több erőfeszítésre van szüksége ahhoz, hogy 2045-re elérje a karbonsemlegességre vonatkozó nemzeti célkitűzését. Bár Svédország továbbra is azon tagállamok közé tartozik, ahol a végsőenergia-fogyasztáson belül a legmagasabb a megújuló energiaforrások aránya, a villamosenergia-hálózat kapacitása és az átviteli hálózati korlátok a jövőben akadályozhatják a megújuló energiaforrások további elterjedését. 2022-ben ezek a korlátok hozzájárultak az energiaárak emelkedéséhez az ipar és a háztartások számára, és korlátozták a gazdasági tevékenység bővülését a távoli földrajzi területeken. A villamosenergia-hálózat kapacitásának növelése kulcsfontosságú, mivel Svédország végsőenergia-fogyasztása 2045-re várhatóan 300 TWh-ra emelkedik, vagyis megkétszereződik az ipar és a közlekedés megnövekedett villamosítási szükségletei miatt. A villamosenergia-hálózat kiépítése és megerősítése azonban késedelmet szenved a hosszadalmas engedélyezési eljárások miatt. Emellett Svédország néhány, a megújuló energiaforrások bevezetésére – különösen a szárazföldi szélenergia-projektekre – irányuló közigazgatási eljárása az Unióban a leghosszabbak közé tartozik. A kormány vizsgálatot indított a környezetvédelmi engedélyek svéd környezetvédelmi törvénykönyv hatálya alá tartozó értékelésének egyszerűsítésével kapcsolatban. Ugyanakkor konkrét szakpolitikai intézkedésekre van szükség a villamosenergia-hálózat bővítésével és a megújuló energiaforrások elterjesztésével kapcsolatos közigazgatási eljárásoknak – például az ezekben az eljárásokban részt vevő hatóságok számának csökkentése és az eljárások párhuzamos végrehajtása révén történő – felgyorsítása érdekében. Az energiafogyasztásnak az energiahatékonyság növelése révén történő visszafogása szintén elengedhetetlen a széndioxid-kibocsátás, valamint a háztartások és a vállalkozások által fizetett energiaköltségek csökkentése szempontjából. Az energiahatékonyság tekintetében fennáll a veszélye annak, hogy Svédország nem teljesíti azt a nemzeti célkitűzését, hogy 2030-ra (2005-höz képest) 50 %-kal hatékonyabban használja fel az energiát, ha a 2005 és 2020 közötti energiafogyasztási pálya folytatódik. A 2021. évi 43,8 Mtoe primerenergia-fogyasztással Svédország továbbra is azon tagállamok közé tartozik, ahol a legmagasabb az egy főre jutó energiafogyasztás. Svédország földgázfogyasztása a 2022 augusztusa és 2023 márciusa közötti időszakban – a 15 %-os csökkentési célt meghaladva – 37 %-kal csökkent az előző öt év azonos időszakának átlagos gázfogyasztásához képest. A Tanács arra ösztönzi Svédországot, hogy az (EU) 2022/1369 tanácsi rendelet¹⁶ alapján folytassa a gázkereslet 2024. március 31-ig történő ideiglenes csökkentésére irányuló erőfeszítéseit.

¹⁶ A Tanács (EU) 2022/1369 rendelete (2022. augusztus 5.) a koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről (HL L 206., 2022.8.8., 1.o.).

- (35) A zöld átállás szempontjából kulcsfontosságú ágazatokban és szakmákban – ideértve a nulla nettó kibocsátási célt szolgáló technológiák gyártását, bevezetését és karbantartását – jelentkező munkaerő- és szakemberhiány szűk keresztmetszeteket hoz létre a klímasemleges gazdaságra való átállás terén. A szakemberhiány csökkentéséhez, valamint a munkaerőpiaci integráció és a munkaerő-átcsoportosítás előmozdításához elengedhetetlenek a változó munkaerőpiaci igényekhez igazodó, magas színvonalú oktatási és képzési rendszerek, valamint a célzott továbbképzési és átképzési intézkedések. A kiaknázatlan munkaerő-kínálat hasznosítása érdekében az említett intézkedéseknek hozzáférhetőnek kell lenniük, különösen a zöld átállás által leginkább érintett személyek számára, illetve ágazatokban és régiókban. Az elmúlt években Svédországban nőtt a munkaerőhiány, és 2022-ben 16 olyan foglalkozás esetén számoltak be róla, amelyek a zöld átálláshoz speciális készségeket vagy ismereteket igényelnek.
- (36) A Bizottság értékelése fényében a Tanács megvizsgálta a 2023. évi konvergenciaprogramot, és véleményét¹⁷ az 1. ajánlás tükrözi.
- (37) A Bizottság mélyreható felülvizsgálata és értékelése fényében a Tanács megvizsgálta a 2023. évi nemzeti reformprogramot és a 2023. évi konvergenciaprogramot. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az 1. ajánlás tükrözi. Az 1. ajánlásban említett intézkedések segítik a magánszektor magas adósságállományához és a magas lakásárakhoz kapcsolódó sebezhetőségek kezelését,

¹⁷ Az 1466/97/EK rendelet 9. cikkének (2) bekezdése szerinti vélemény.

AJÁNLJA, hogy Svédország 2023-ban és 2024-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. 2023-ban és 2024-ben a lehető leghamarabb szüntesse meg a hatályban lévő szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket. Amennyiben az energiaárak újbóli emelkedése új vagy meghosszabbított támogatási intézkedéseket tenne szükségessé, biztosítsa, hogy az ilyen támogatási intézkedések célzottan a kiszolgáltatott helyzetű háztartások és vállalkozások védelmére irányuljanak, és költségvetési szempontból megfizethetők legyenek, és megőrizték az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket.

2024-ben a rendezett költségvetési pozíció fenntartása mellett őrizze meg a nemzeti finanszírozású közberuházások szintjét, és biztosítsa az eszközökből származó vissza nem térítendő támogatások és más uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása érdekében.

A 2024 utáni időszak tekintetében valósítson meg nagyobb fenntartható növekedést eredményező beruházásokat és reformokat, és őrizze meg a prudens középtávú költségvetési pozíciót.

Csökkentse a háztartások nagy adósságállományával és a lakáspiaci egyensúlyhiánnyal kapcsolatos kockázatokat azáltal, hogy csökkenti a jelzáloghitel-kamatfizetések után igénybe vehető adókedvezményt és/vagy növeli a rendszeres ingatlanadókat, miközben megfelelő eszközöket hoz létre a szakpolitikák célzottabbá tételére és értékelésének javítására. Élénkítse a lakásépítési beruházásokat a legsürgetőbb hiányok enyhítése érdekében, különösen az építkezés strukturális akadályainak felszámolása és a beépíthető területek rendelkezésre állásának biztosítása révén. Javítsa a lakáspiac hatékonyságát, többek között a lakásbérleti piac reformja révén.

2. Folytassa helyreállítási és rezilienciaépítési tervének egyenletes végrehajtását, és mielőbb véglegesítse a REPowerEU-fejezetet, hogy gyorsan megkezdődhessen annak végrehajtása. Folytassa a kohéziós politikai programok gyors végrehajtását, biztosítva a helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel való szoros kiegészítő jelleget és szinergiát.

3. Javítsa a hátrányos társadalmi-gazdasági és migráns háttérű diákok oktatási eredményeit azáltal, hogy egyenlő hozzáférési lehetőségeket biztosít az iskolai rendszerben, és kezeli a képzett tanárok hiányát. Gondoskodjon a hátrányos helyzetű csoportok, különösen a migráns háttérrel rendelkező személyek készségfejlesztéséről az erőforrások és a módszerek igényeiknek megfelelő kiigazítása révén azzal a szándékkal, hogy elősegítse munkaerőpiaci integrációjukat.
4. Csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való függést a megújuló energiaforrások elterjedésének felgyorsításával, többek között az energiaátviteli hálózatok bővítése és korszerűsítése, a közigazgatási és engedélyezési eljárások egyszerűsítését és felgyorsítását célzó reformok bevezetése, az energiahatékonyság javítása, valamint a zöld átálláshoz szükséges készségek és kompetenciák biztosítására és megszerzésére irányuló szakpolitikai erőfeszítések fokozása révén.

Kelt Brüsszelben,

*a Tanács részéről
az elnök*